

Sygn. akt I CSK 365/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper

w sprawie z powództwa M. P.

przeciwko A. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 3 marca 2016 r., sygn. akt V Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 maja 2014 r. między innymi w ten sposób, kwotę 108 528,41 zł zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki tytułem zachowku i skapitalizowanych ustawowych odsetek za okres od 8 listopada 2006 r. do dnia 22 maja 2014 r. obniżył do kwoty 55 694,25 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2014 r. i oddalił powództwo w pozostałej części.

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w zakresie oddalającym powództwo o zasądzenie odsetek za opóźnienie za okres od dnia 15 lipca 2006 r. do dnia 21 maja 2014 r. co do kwoty 54 857,31 zł.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparty został na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Skarżąca zakwestionowała przyjęty w zaskarżonym wyroku pogląd, że wymagalność roszczenia z tytułu zachowku, termin, w którym dłużnik popadł w opóźnienie a w konsekwencji datę od której należne są odsetki należy ustalić przez pryzmat okoliczności danego przypadku, jako prezentujący jedną z możliwych linii orzeczniczych, wskazując na rozbieżność stanowisk w tej kwestii uzasadniając potrzebę dokonanie przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów art. 922 § 1 i 3, art. 1007 § 1 w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 481 § 1 k.c. i art. 476 k.c. w zakresie ustalenia daty wymagalności roszczenia o zachówek.

Wskazała na występowanie na tym tle szeregu istotnych zagadnień prawnych ujętych w przedstawionych pytaniach, będących argumentami na rzecz przyjęcia, że odsetki te należą się od dnia wyrokowania lub też, że w celu ustalenia od kiedy dłużnik popadł w opóźnienie należy badać okoliczności konkretnej sprawy. Jako przyczynę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wskazała oparcie zaskarżonego wyroku na tezach z wyroków innych sądów prezentujących rozbieżne poglądy w zakresie ustalenia daty, od której należą się odsetki.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna Sąd Najwyższy działa w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienia

prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe (postanowienie SN z 6 lipca 2007 r., sygn. akt I CSK 206/07, nie publ.). Dlatego też uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powinien przedstawić argumentację jurydyczną pozwalającą przyjąć, że w sprawie rzeczywiście występuje przywołana w nim przesłanka (postanowienia SN z 21 czerwca 2007 r., sygn. akt I CSK 178/07, nie publ. i z dnia 21 lipca 2005 r. sygn. akt V CSK 18/05, nie publ.). W odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga to, by przedstawione zagadnienie prawne było istotne, co wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub precedensowym charakterze.

Kwalifikacji takiej nie można przypisać sformułowanym przez skarżącego zagadnieniom prawnym rozstrzygniętym w orzecznictwie, w którym w związku ze zmianą funkcji odsetek pełniących obecnie rolę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału Sąd Najwyższy odszedł od wcześniejszego poglądu odnośnie do ustalania wymagalności roszczenia o zachówek w sposób właściwy dla określania wysokości odszkodowania na podstawie art. 363 § 1 k.c., na rzecz stanowiska o naliczaniu odsetek od daty uprawomocnienia się wyroku. Zgodnie z dominującym obecnie podglądem (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 września 2010 r., II CSK 178/10, z dnia 7 lutego 2013 r., II CSK 403/12, z dnia 23 maja 2013 r., I CSK 701/12, z dnia 6 marca 2014 r., I CSK 209/13, z dnia 25 czerwca 2015 r., III CSK 375/14 - nie publikowane) zobowiązanie z tytułu zachowku ma charakter bezterminowy wobec czego powinno zostać spełnione przez zobowiązanego stosownie do art. 455 k.c. niezwłocznie po wezwaniu przez uprawnionego. Termin, od którego zobowiązany z tytułu zachowku popadł w stan opóźnia warunkujący zasądzenie odsetek ustawowych na podstawie art. 481 § 1 k.c. podlega jednak ustaleniu indywidualnie z uwzględnieniem okoliczności sprawy. O stanie opóźnienia można mówić wówczas, gdy zobowiązany znał już wszystkie obiektywnie istniejące okoliczności pozwalające racjonalnie określić zasadność i wysokość zgłoszonego roszczenia z tytułu zachowku, co może nastąpić także przed datą wyrokowania.

Nie zachodzi tym samym potrzeba wykładni przepisów prawa wskazanych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., ani też wobec nie wykazana przez skarżącą kwalifikowanej postaci naruszenia tych przepisów, które musi mieć charakter oczywisty i rażący, przesłanka oczywistej zasadności skargi.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy w zakresie zaskarżenia bierze pod rozwagę z urzędu.

Z tych przyczyn na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w zakresie kosztów postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.